

یادنامه داریوش شایگان

به درخواست

علی دهباشی

انتشارات علمی و فرهنگی

چاپ نخست

تهران ۱۴۰۰

عنوان و نام پدیدآور
 یادنامه داریوش شایگان / به کوشش علی دهباشی
 مشخصات نشر
 مشخصات ظاهری
 شابک
 وضعیت فهرست‌نویسی
 فیبا
 موضوع
 موضوع
 موضوع
 شناسه افزوده
 شناسه افزوده
 شناسه افزوده
 رده‌بندی کنگره
 رده‌بندی دیویی
 شماره کتابشناسی ملی

شایگان، داریوش، ۱۳۱۳ - ۱۳۹۷ -- یادنامه‌ها
 فیلسوفان ایرانی -- قرن ۱۴ -- مقاله‌ها و خطابه‌ها
 Philosophers -- Iran -- 20th century -- *Addresses, essays, lectures
 دهباشی، علی، ۱۳۳۷ - . گردآورنده
 شرکت انتشارات علمی و فرهنگی
 Elmi - Farhangi Publishing Co
 BBR ۱۳۷۴
 ۱۸۹/۱
 ۷۴۲۳۹۲۶

یادنامه داریوش شایگان

به کوشش علی دهباشی
 چاپ نخست: ۱۴۰۰
 شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
 آماده‌سازی: انتشارات علمی و فرهنگی
 لیتوگرافی، چاپ و صحافی: شرکت چاپ و نشر علمی و فرهنگی کتیبه
 حق چاپ محفوظ است.

اداره مرکزی:
 بلوار نلسون ماندلا، تقاطع حقانی (جهان کودک)، کوچه کمان، پلاک ۲۵؛ تلفن: ۵۸۴۱۵
 کدپستی: ۱۵۱۸۷۳۶۳۱۳
 فروشگاه مرکزی (پرنده آبی):
 بلوار نلسون ماندلا، بین بلوار گلشهر و ناهید، ابتدای کوچه گلفام، پلاک ۷۲؛ تلفن: ۲۲۰۲۴۱۴۰-۳
 فروشگاه یک:
 خیابان انقلاب، روبه‌روی در اصلی دانشگاه تهران؛ تلفن: ۶۶۹۶۳۸۱۵-۱۶ و ۶۶۴۰۰۷۸۶
 فروشگاه دو:
 خیابان کریمخان زند، بین قائم مقام فراهانی و خردمند، پلاک ۱۳؛ تلفن: ۸۸۳۴۳۸۰۶-۷

 elmifarhangi.ir

 [elmifarhangipub](https://www.instagram.com/elmifarhangipub)

 انتشارات علمی و فرهنگی

فهرست مطالب

مقدمه / علی دهباشی سیزده

داریوش شایگان، یک دور تمام

۳	شایگان از دیدگاه بین فرهنگی / افسانه گستر / ترجمه سعید فیروزآبادی
۱۲	داریوش شایگان / مسعود پدram
۳۶	از نان تا نیروانا / علی محمد اسکندری جو
۴۷	چرا شایگان؟ / محمد منصور هاشمی
۵۵	شایگان و روشنفکری ایرانی / داریوش آشوری
۶۱	در ستایش داریوش شایگان / هانس کلا / ترجمه فرزاد حاجی میرزایی
۶۷	حدیث دوست / کامران فانی
۷۰	داریوش شایگان، روشنفکری جهانی / جمشید ارجمند
۷۵	یادی از داریوش شایگان / احمد مهدوی دامغانی
۷۹	داریوش شایگان و چگونگی فهم شرق / فرهنگ رجایی
۱۰۸	منظومه فکری فیلسوف بازیگوش / محمد منصور هاشمی
۱۱۵	ایران فرهنگی در اندیشه‌های داریوش شایگان / محمدتقی قزلسفلی و سکینه معاش ثانی
۱۴۵	اندیشه‌های شرقی در ضیافت تجدد غربی / حسن توان
۱۵۷	داریوش شایگان و نگاه به دنیای مدرنیته / علی اصغر حقدار
۱۶۶	بازاندیشی‌های شایگان / مهدی رجبی
۱۷۷	شایگان و شاعران / فاطمه مینایی
۱۹۲	شایگان و شعر / جواد فرید
۱۹۹	زبان و بیان در هنر سنتی / علی اکبر شریفی مهرجردی
۲۱۰	در جست‌وجوی رهایی از تجسد سایه‌ها / کمال اظهاری
۲۱۸	گنج شایگان / بهاء‌الدین خرمشاهی
۲۲۱	به استاد داریوش شایگان / حامد فولادوند
۲۲۳	روشنفکری به مثابه مشکل آگاهی / حسین کاجی
۲۳۰	غرق شرق و غریب غرب / سرگه بارسقیان

فقدان استاد داریوش شایگان برای ما، چه آنها که از نزدیک با او نشست و برخاست داشتند و چه خوانندگان آثارش بسیار تلخ و ناگوار بود و هست. مردی با آن انضباط و انتظام در تمامی امور زندگی و سرزنده‌تر و پرجارتر از ما که حداقل دو دهه از او جوان‌تر بودیم و با روزی هشت ساعت کار مدام فکری اعم از خواندن و نوشتن و... به قول استاد مجتهد شبستری ناگهان «انگار او را صاعقه زد» و یا به قول دکتر محمدعلی موحد «کجا شد آن همه هوش و ذکاوت؟». این روزها «زود بود» را بشمار از دوستان و آشنایان می‌شنویم. طرح سه کتاب مهم را در سر داشت و قرار بود در طی سال‌های آینده آنها را بنویسد. یکی از کتاب‌هایی که در دست داشت عنوان تقریبی‌اش را تعیین کرده بود: «فروپاشی ساختارهای سنتی در پی ظهور روش علمی» معتقد بود در پی ظهور روش و ذهنیت علمی چگونه ساختارهای کهن فرو می‌پاشد و نگاه انسان به طبیعت و عالم یکسره دگرگون می‌شود. به اصرار بنده یک بخش «دگرگونی ادبیات» یا آنچه که بعد از انتشار «دون کیشوت» در عالم رمان اتفاق افتاده بود را افزوده بود و هر روز و این اواخر بسیار بسیار نکته‌ها از تغییر نگاه نویسندگان در دوران ادبیات جدید در جهان انتخاب می‌کرد و گاهی که زودتر از دوستان می‌رسیدم به محضرش، نکاتی را بیان می‌کرد و می‌گفت میلان کوندرا به خوبی این تز را دریافته است. قرار بود بعد از «جنون هوشیاری» و «فانوس جادویی زمان» کتاب «مونتنی» را شروع کند که درباره سه شخصیت ادبی مهم فرانسه و جهان کامل شود. برای انتخاب این سه تن توضیح می‌داد که چرا شناخت ما از بودلر، پروست و مونتنی مهم است و به ارتقای سطح ادبی و فکری نویسندگان، شاعران و منتقدان ما در زبان فارسی مدد خواهد رساند. علاوه بر اینها طرح نگارش چند مقاله را نیز در ذهن داشت. گاهی به فراخور موضوع زمینه‌های آن مقالات را مطرح می‌کرد. اینها را نوشتم که واقعاً دریغ و دردی را که سرلوحه یادداشت خود قرار داده‌ام حس کنید. واقعاً زود بود! من در روز واقعه (عصر پنجشنبه پنجم بهمن‌ماه) فردای سالروز تولدش با اطلاع

تلفنی مهندس اسماعیل زاده خودم را به شتاب به منزلش در ولنجک رساندم. در آنجا در کنار دو تن از فرزندانش رکسان و ترانه و دوستانی که خبر شده بودند و به تدریج می‌رسیدند او را به بیمارستان منتقل کردیم. در آن شب هیچ‌کدام از ما تصور نمی‌کردیم که او به خانه خود بازخواهد گشت. حتی در آخرین روزها که پزشکان قطع امید کرده بودند، ما با شواهدی از اینجا و آنجا خود را امیدوار می‌کردیم که او بازخواهد گشت. اما دست تقدیر چنین رقم نزد و اینک ما تنها شدیم! زیرا او برای ما هم پدر بود، هم استاد و خانه پرمهرش و وجود نازنینش پناهگاهی بود برای ما که از همه جا رانده و مانده بودیم!

از اواسط سال ۱۳۹۷ کار تهیه این یادنامه را آغاز کردم. بخشی از مقالات، از نوشته‌هایی است که اینجا و آنجا در این مدت منتشر شده است و با این قصد که در یک مجموعه جمع‌آوری شود در اینجا آوردم.

در اینجا باید به ویژه از حسین خندق‌آبادی تشکر کنم که در این فرصت کوتاه علی‌رغم تألمات روحی، کامل‌ترین کتابشناسی آثار او را که نشان‌گر عمر پربار و زندگی علمی استاد است تألیف و تدوین کرده است که عصای دست پژوهشگران و نویسندگان خواهد بود.